

ዳኞች፡- ሐጎስ ወልዱ

ዳኝ መላኩ

ተሻገር ገ/ሥላሴ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- ጥሩወርቅ ወርዶፋ - ጠበቃ ብርሃኑ ወልደዮሐንስ ቀረቡ

ተጠሪ፡- ጥሩነሽ ወርዶፋ - ጠበቃ ደጅኔ አባተ ቀረቡ

መዝገቡ ተመርምሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ ልጅነትን የሚመለከት ክርክርን መሰረት ያደረገ ሲሆን ክርክሩ የተጀመረው የአሁኑ አመልካች በፌዴራሉ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት የአሁኑ ተጠሪ የሚች አቶ ወርዶፋ በዳሳ ልጅነት ይረጋገጥልኝ በማለት ባቀረቡት አቤቱታ መነሻነት ፍርድ ቤቱ የሰጠው የልጅነት ማስረጃ በሐሰት የተሠጠ በመሆኑ ሊሰረዝ ይገባል በማለት በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 358 መሰረት ባቀረቡት የመቃወም አቤቱታ መነሻነት ነው። በአቤቱታቸው ላይም የአሁኑ ተጠሪ ከሚች አቶ ወርዶፋ በዳሳ እና ከወ/ሮ አፀደ ወ/ጊዮርጊስ ተወልጄአለሁ ያሉት ሐሰት ነው፤ ሕጋዊ ግንኙነት አልነበራቸውም፤ የአቶ ወርዶፋ በዳሳ ብቸኛ ልጅ አመልካች ነኝ፤ ተጠሪ የሚች ልጅ ነኝ የሚሉ ከሆነ የደም ምርመራ(DNA) ሊደረግ ይገባል በማለት ገልፀው ለተጠሪ የተሰጣቸው የልጅነት ማስረጃ እንዲሰረዝላቸው ዳኝነት ጠይቀዋል። የአሁኗ ተጠሪም ለአሁኗ አመልካች የመቃወም አቤቱታ መልስ እንዲሰጡበት ተደርጎም ባቀረቡት መከራከሪያ የሚቹ ልጅ ተብሎ መወሰኑ ባግባቡ መሆኑንና የደም ምርመራም የመቃወም አመልካች ሊጠይቁ እንደማይችሉ ገልፀው የመቃወም አመልካች አቤቱታ ውድቅ ሊሆን ይገባል ሲሉ ተከራክረዋል። ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የተመለከተው ፍርድ ቤትም የ“DNA” ምርመራ ጥያቄን አልፎ የግራ ቀኙን ክርክር በመመርመር የአመልካችን መቃወሚያ አቤቱታ ውድቅ አድርጎ ተጠሪ የሚች አቶ ወርዶፋ በዳሳ ልጅ ናቸው በማለት የሰጠውን ውሳኔ ሊሰረዝ አይገባም በማለት ወስኗል። በዚህ ውሳኔ አመልካች ባለመስማማት ይግባኛቸውን ለፌዴራሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ቢያቀርቡም ይግባኛቸው በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 337 መሰረት ተሰርዞባቸዋል። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበውም ይህንኑ ውሳኔ በመቃወም ለማስለወጥ ነው። የሰበር አቤቱታው መሰረታዊ ይዘትም ተጠሪ የሚች ወርዶፋ ልጅ ናቸው ተብሎ የተሰጠው የልጅነት ማስረጃ ሊሰረዝ አይገባም ተብሎ የተወሰነው በተገቢው ማስረጃ ባልተረጋገጠበት ሲሆን የ“DNA” ምርመራ ጥያቄም የታለፈው ያላግባብ በመሆኑ ውሳኔው ሊታረም የሚገባው ነው በማለት መከራከራቸውን የሚያሳይ ነው። አቤቱታው ተመርምሮም ተጠሪ የሚች አቶ ወርዶፋ በዳሳ ልጅ ናቸው ተብሎ መወሰኑም ሆነ

የ“DNA” ምርመራ ጥያቄ የመታለፉን ተገቢነት ለመመርመር ሲባል ጉዳዩ ለሰበር ችሎት እንዲቀርብ ተደርጎአል። በዚህም መሰረት ለተጠሪ ጥሪ ተደርጎላቸው ቀርበው የግራ ቀኝ ክርክራቸውን በጽሑፍ አቅርበዋል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለጸው ሲሆን ይህ ችሎትም የግራ ቀኝን ክርክር ለሰበር አቤቱታው መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ ጉዳዩን በሚከተለው መልኩ መርምሮታል። እንደመረመረውም አመልካች ያቀረቡት በሳይንሳዊ መንገድ የደም ምርምራ ጥያቄ ታልፎ ተጠሪ የሚች አቶ ወርዶፋ ልጅ ናቸው ተብሎ መወሰኑ ባግባቡ ነው ወይስ አይደለም የሚለው ነጥብ በጭብጥነት ሊታይ የሚገባው ሁኖ አግኝቶታል።

ከክርክሩ ሂደት መገንዘብ የተቻለው አመልካች ሚች አቶ ወርዶፋ በዳሳ ልጅ እና ወ/ሮ የሺመቤት አየነው በጋብቻ ተሳስረው የተወለዱ ስለመሆናቸው የተረጋገጠ ሁኖ በተጠሪ በኩል የቀረበ ማስተባበያ ክርክር የሌለ መሆኑን፣ ተጠሪ የሚቼ ልጅ ነኝ በማለት የሚከራከሩት ሚች እንደአባት በመሆን ሲንከባከቧቸው የነበረ በመሆኑና ይህም በማስረጃ መረጋገጡን መሰረት በማድረግ መሆኑን ነው። አመልካች የተጠሪን ማስረጃዎች ለማስተባበል በማስረጃነት እንዲቀርብላቸው ከሚፈልጉት ማስረጃዎች አንዱ ደግሞ ሳይንሳዊ የደም ምርመራ ዘዴ ነው። ሆኖም የስር ፍርድ ቤት በዚህ ረገድ የቀረበውን የአመልካችን የማስረጃ ይቅረብልን ክርክር ሳያጠናቅቅ ማለፉን መዘገቡ ያሳያል።

በመሰረቱ የተጠሪ የሚች አቶ ወርዶፋ በዳሳ ልጅነት ተረጋግጧል የተባለው በተሻሻለው የቤተሰብ ህግ አዋጅ ቁጥር 213/1992 አንቀጽ 143(ሀ) መሰረት ሲሆን በአንቀጽ 143 ስር በተመለከቱት ሁኔታዎች አባትነት በፍርድ ሊነገር የሚገባቸው ሁኔታዎች መሆኑ፣ ከእነዚህ ሁኔታዎች ውጪ አባትነት በፍርድ ሊነገር የማይችል ስለመሆኑ የተጠቀሰው አዋጅ በአንቀጽ 145 ስር በግልፅ ደንግጓል። አዋጁ አባትነት በፍርድ ሊነገር የሚችልባቸው ሁኔታዎች ላይ ማስተባበያ ማስረጃ ሊቀርብ የሚችለው በአንቀጽ 144 ስር በተመለከቱት ሁኔታዎች ስለመሆኑ በዝርዝር አስቀምጧል። ከእነዚህ ሁኔታዎች ውስጥ ደግሞ “ሃይንሣዊ” ደም ምርመራ አንዱ ስለመሆኑ ተመልክቷል። የስር ፍርድ ቤት አመልካች በዚህ ረገድ ያቀረቡትን ጥያቄ ያልተቀበለበት ሕጋዊ ምክንያት ስለመኖሩ በውሳኔው ላይ የገለጸው ነገር የለም። ይህ ደግሞ የፍርድ አካሄዱን የተሟላ ሳይደርግ ፍርድ የሰጠ መሆኑን የሚያሳይ ሲሆን አመልካች ሚቼ በሕጋዊ ጋብቻ ውስጥ የወለዱቸው ስለመሆኑ በተረጋገጠበት ሁኔታ ከተጠሪ ጋር የደም ምርመራ ይደረግልኝ ብለው ያቀረቡት ክርክር የሚታለፍበት ሕጋዊ ምክንያት የለም። በአጠቃላይ የአመልካች የደም ምርመራ ጥያቄ የታለፈው ያላግባብ በመሆኑ በጉዳዩ ላይ የተሠጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት ያለበት ሁኖ አግኝተናል። በዚህም ምክንያት ተከታዩን ወስነናል።

ው ሣ ኔ

1. በፌዴራሉ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 27962 ሐምሌ 16 ቀን 2002 ዓ.ም ተሰጥቶ በፌዴራሉ ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁጥር 97440 ጥቅምት 25 ቀን 2003 ዓ.ም በትዕዛዝ የፀናው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 348(1) መሰረት ተሸሯል።

2. በአመልካች ወጪ የአመልካችና የተጠሪ የ“DNA” ምርመራ እንዲካሄድ በማድረግ የሚቀርበውን ውጤት መሰረት አድርጎ ጉዳዩን እንደገና በመመርመር ተገቢውን ውሳኔ እንዲሠጥበት ለፌዴራሉ መጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ጉዳዩን መልሰንለታል።
3. በዚህ ችሎት ለተደረገው ክርክር የወጣውን ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኙ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።
መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ራ/ታ